

Referat fra Osloregionens Arbeidsgruppe for sirkulær økonomi

Tid: 11. desember 2025, kl. 14:30–15:45

Sted: Teams

Tilstede:

- Christine Kihl (Klimaetaten, Oslo kommune)
- Mathias Juell Johnsen (Klimaetaten, Oslo kommune)
- Carl Johan Hatteland (Oslo Havn)
- Torstein Brandrud (Lunner kommune)
- Asbjørn Lunde (Elverum kommune)
- Terje Myrseth (Indre Østfold kommune)
- Annette Brunstad Ullern (Ringerike kommune)
- Ragnhild Elisabeth Waagaard (Ringerike kommune)
- Annette Anker Flaten (Sirkulære løsninger i Kommunenettverk for Klimaomstilling)
- Ingunn Kvernstuen (Oslo Havn)
- Mari Strømsvåg (sekretariatet)
- Eva Næss Karlsen (sekretariatet)
- Målfrid Baik (sekretariatet)

Agenda:

- Velkommen og oppsummering fra sist møte
- Osloregionens handlingsprogram for 2026
 - Diskusjon, hvordan passer det med hva de som er til stede er interessert i?
- Innledning ved Carl Johan Hattestad, Oslo Havn
 - Sirkulær varestrømmer i/over Oslo havn og havnene i Oslofjorden
- Innspill til neste møte

Referat

(basert på transkripsjon av møtet ved hjelp av Copilot):

1. Velkommen og oppsummering fra forrige møte

Osloregionen ønsket velkommen og innledet med en kort oppsummering av forrige møte i oktober. Det ble minnet om at arbeidsgruppen er relativt ny, og at 2026 er første hele år hvor sirkulærøkonomi er et prioritert innsatsområde i Osloregionens arbeid.

Fra forrige møte ble det trukket frem flere temaer som kommunene vurderte som særlig relevante å jobbe videre med. Dette inkluderte behovet for regionalt samarbeid om avfallshåndtering og sluttbehandling, utvikling av sirkulære næringsområder og industrielle symbioser, bedre oversikt over materialstrømmer, grønne anskaffelser og markedsdialog, samt håndtering av regelverk og transportrelaterte utslipp. Det ble også vist til presentasjonene fra Elverum kommune og NF&TA om henholdsvis sirkulære næringsområder og tekstilgjenvinning.

2. Osloregionens handlingsprogram for 2026

Sekretariatet presenterte de overordnede tiltakene som ligger i handlingsprogrammet for 2026. Disse er formulert relativt bredt og omfatter styrking av kunnskapsgrunnlaget, erfaringsdeling mellom kommunene og identifisering av konkrete temaer for prosjektutvikling. I tillegg ligger det inne et punkt om å vurdere et prosjekt knyttet til massehåndtering og sirkulære løsninger.

Det ble åpnet for diskusjon om hvorvidt disse punktene treffer kommunenes behov. Oslo kommune understreket at bygg- og anleggssektoren er det området hvor kommunen ser størst potensial for sirkulærøkonomi. Dette gjelder både ombruk av byggematerialer, bruk av lavkarbonbetong, bærekraftig trebruk og bedre praksis i kommunens egne utbyggingsprosjekter. Kommunen pekte også på at en betydelig del av Oslos klimafotavtrykk kommer fra indirekte utslipp knyttet til forbruk og offentlige tjenester, og at sirkulærøkonomi derfor må forstås bredere enn avfall alene.

Flere deltakere påpekte at grønne anskaffelser allerede er godt dekket i andre fora, men at det fortsatt er relevant å se dette i sammenheng med sirkulærøkonomi. Det ble også understreket at Osloregionen bør unngå å duplisere arbeid som allerede gjøres av andre aktører, og heller identifisere områder hvor regional koordinering gir merverdi.

3. Innledning ved Carl Johan Hattestad, Oslo Havn

Sirkulære varestrømmer i og over Oslo havn og havnene i Oslofjorden

Carl Johan Hattestad holdt en omfattende og innsiktsrik innledning om varestrømmene som går gjennom Oslo havn, og hvordan disse knytter seg til sirkulærøkonomien. Han tok utgangspunkt i at alt vi forbruker og produserer frembringer transport- og logistikkbehov, og at noen varestrømmer er langt mer dominerende enn andre.

Han viste til at avfall og byggeråstoff er de to klart største varestrømmene i Norge, og at disse alene står for rundt 50–60 prosent av all tungtransport i landet. Dette gjør dem til helt sentrale elementer i sirkulærøkonomien. Samtidig er disse varestrømmene sterkt påvirket av befolkningsutviklingen, og særlig i Oslo og Akershus vil økt befolkning føre til økt behov for

avfallshåndtering og massehåndtering. Dette skaper press på arealer, økte transportkostnader og flere interessekonflikter.

Hattestad understreket at Oslo havn i praksis har jobbet med sirkulærøkonomi i over hundre år, lenge før begrepet ble vanlig. Han gikk deretter gjennom en rekke konkrete varestrømmer:

- **Skrapmetall**, som tidligere ble sendt ut via Oslo havn, går nå til Mo i Rana for omsmelting og blir til nytt stål.
- **Grønnlistet avfall** som papp, papir, metaller og plast eksporteres i store mengder til markeder i Asia, USA og Midtøsten, hvor det erstatter jomfruelige råvarer.
- **Brukte varer** som tekstiler, maskiner og elektronikk eksporteres for ombruk og reparasjon.
- **Returtrevirke** har tidligere gått til forbrenning i Sverige, men brukes nå i økende grad i europeisk produksjon av sponplater og treprodukter.
- **Frest asfalt og stein** fra Oslo-regionen kan ikke gjenbrukes lokalt på grunn av høye trafikkbelastninger og eksporteres derfor til Vestlandet.
- **Alunskifer og leire** sendes til Langøya for deponi og tetting.

Han beskrev også inngående varestrømmer, særlig importert sortert avfall som brukes som energikilde på Klemetsrud. Dette avfallet kommer ofte fra land uten forbrenningskapasitet, og importen bidrar til å flytte avfall fra deponi til energiutnyttelse. Hattestad argumenterte for at dette også er en del av sirkulærøkonomien.

Et annet viktig poeng var at lavkarbonbetong i stor grad er basert på sirkulære innsatsfaktorer som flyveaske og slagg. Han mente at sement derfor bør forstås som et sirkulært produkt, ikke bare som en klimautfordring.

Videre beskrev han karbonfangst på Klemetsrud som en ny type avfallsstrøm. Når CO₂ fanges, blir det et fysisk avfall som må transporteres og deponeres. Dette reiser spørsmål om hvor karbonfangst hører hjemme i avfallshierarkiet.

Hattestad viste også til at transport og arealbruk er kritiske faktorer i sirkulære verdikjeder. Han brukte transport av CO₂ som eksempel: å frakte CO₂ til Borg havn ville kreve syv ganger mer energi og utslipp enn transport til Oslo havn, og ville samtidig kreve betydelig areal til parkering av lastebiler. Han understreket at sirkulære verdikjeder må planlegges som helhetlige systemer for å unngå at løsninger skaper nye problemer.

Til slutt presenterte han erfaringer fra flere kysttransportprosjekter som Oslo havn har deltatt i siden 2019. Disse prosjektene har blant annet sett på hvordan avfall og masser kan danne grunnlag for mer effektiv sjøtransport, og hvordan havner kan spille en større rolle i sirkulærøkonomien. Han avsluttet med noen refleksjoner om hva Osloregionen kan bidra med, blant annet ved å modne markeder for sekundære råvarer, bygge opp en regional industri for sirkulære materialstrømmer og samarbeide tett med Akershus fylkeskommune.

4. Innspill til neste møte

Det ble åpnet for innspill til hva arbeidsgruppen bør arbeide videre med. Flere deltakere uttrykte at massehåndtering fremstår som et svært relevant og presserende tema, og at dette er et område hvor regional koordinering kan gi stor merverdi. Det ble også pekt på ombrukssentraler, industrielle symbioser og biogass som mulige temaer for videre arbeid. Enkelte kommuner informerte om pågående prosjekter som kan være relevante å koble seg på.

Sekretariatet informerte om at referat og presentasjon til Carl Johan sendes ut, og at vi tar imot innspill til temaer og mulige prosjekter fortløpende om noen har det.

Neste møte er planlagt i slutten av mars, men det er rom for å sette opp et ekstra møte dersom behovet oppstår.